Додаток
до рішення VI сесії
обласної ради VIII скликання
18.06.2021 № 251

ЗВЕРНЕННЯ
депутатів Херсонської обласної ради VIII скликання до Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України щодо вжиття заходів, спрямованих на врегулювання заборгованості теплопостачальних підприємств перед операторами газорозподільних систем

До Херсонської обласної ради неодноразово надходила інформація від АТ «Херсонгаз» щодо загрози припинення надання послуг теплопостачання мешканцям області. Імовірність такого припинення є прямим наслідком обмеження постачання природного газу на теплогенеруючі об'єкти.

Так, наприклад, така ситуація склалася у м. Херсоні на початку опалювального періоду 2020/2021 років. Основною причиною затримки початку опалювального періоду стало вирішення питання заборгованості АТ «Херсонська ТЕЦ» перед АТ «Херсонгаз» за послуги з розподілу природного газу, яка станом на початок опалювального періоду сягала 40 млн грн та утворилась за підсумками попереднього опалювального періоду 2019/2020 років.

Слід зазначити, що питання заборгованості АТ «Херсонська ТЕЦ» за договорами з АТ «Херсонгаз» виникає систематично та вирішується кожного разу із залученням органів влади як місцевого, так і центрального рівнів, в тому числі Міністерства енергетики України, Фонду державного майна України та супроводжується численними засіданнями обласної комісії ТЕБ та НС, судовими провадженнями, що, в свою чергу, спричиняє зростання соціальної напруги.

Причини, які призводять до такої ситуації, є типовими для більшості підприємств теплопостачання України: заблокований механізм встановлення та коригування тарифів, невідшкодована різниця в тарифах, безпідставно нараховані НАК «Нафтогаз України» штрафні санкції.

Так, до 1 січня 2020 року розрахунки АТ «Херсонська ТЕЦ» з АТ «Херсонгаз» за послуги розподілу природного газу здійснювались відповідно до порядку, затвердженого постановою НКРЕКП від 28 березня 2017 року № 381 «Про встановлення тарифів на послуги розподілу природного газу для ПАТ «Херсонгаз».

Кошти за вказані послуги щомісячно нараховувались тільки протягом опалювального сезону (5 місяців) за фактично спожитий обсяг газу, що сумарно складало 35-40 млн гривень.

З 1 січня 2020 року за поданням операторів газорозподільних систем НКРЕКП змінила механізм розрахунків за розподіл природного газу (постанова від 24 грудня 2019 року № 3046 для АТ «Херсонгаз»), яким передбачила оплату протягом року рівними частинами (в місяць 4,264 млн грн, за рік – 51 млн грн).

З 1 січня 2021 року НКРЕКП постановою від 16 грудня 2020 року № 2463 встановлює тариф зі щомісячною оплатою 9,136 млн грн протягом року, що в сумі за рік складе майже 110,0 млн гривень.

Враховуючи сезонність діяльності підприємств теплоенергетики, у АТ «Херсонська ТЕЦ» після завершення опалювального періоду відсутні джерела для розрахунків.

При цьому, заборгованість АТ «Херсонська ТЕЦ» перед АТ «Херсонгаз» станом на травень 2021 року вже перевищує 32 млн грн та на початок наступного опалювального періоду 2021/2022 років очікувано збільшиться до 64,6 млн грн, що є недопустимим для АТ «Херсонгаз» як об'єкта критичної інфраструктури.

Крім того, неотримання цих тарифних коштів вже призвело до судових проваджень за позовами оператора газотранспортної системи до АТ «Херсонгаз» про стягнення заборгованості за надані послуги балансування, за якими лише загальна сума санкцій за несвоєчасний розрахунок складає 57,129 млн грн, що, в свою чергу, загрожує арештом банківських рахунків та неможливістю забезпечення безаварійного розподілу природного газу протягом наступного опалювального періоду 2021/2022 років по всій Херсонській області.

Також, 04 грудня 2019 року прийняті зміни до Закону України «Про ринок електричної енергії» та передбачено, що тільки до 01 квітня 2020 року НКРЕКП має право встановлювати на рівні не нижче собівартості тариф на відпуск електричної енергії виробникам, що здійснюють комбіноване виробництво електричної та теплової енергії на теплоелектроцентралях, у випадках, передбачених рішенням Кабінету Міністрів України про покладання спеціальних обов'язків за зверненням такого виробника. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про покладання спеціальних обов'язків на учасників ринку електричної енергії для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку електричної енергії» не прийнята, гарантований покупець відповідно не визначений.

Враховуючи зазначене, для стабілізації фінансового стану підприємств теплоенергетики, недопущення виникнення заборгованості із виплати заробітної плати, сталого проходження осінньо-зимового періоду 2021/2022 років, просимо:

1. Ініціювати внесення змін до підпункту 6 пункту 2 статті 66 Закону України «Про ринок електричної енергій» в частині надання права укладання прямих договорів теплоелектроцентралям (далі – ТЕЦ) із споживачами без участі в електронних торгах. Це дасть можливість реалізувати електричну енергію споживачам, які підключені безпосередньо до електричних мереж ТЕЦ, або комунальним підприємствам міста. ТЕЦ буде мати можливість продавати електричну енергію вартістю на рівні собівартості.

2. Прискорити розгляд проєкту Закону України № 3508 «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення врегулювання заборгованості за спожиті енергоносії теплопостачальних та теплогенеруючих організацій, підприємств централізованого водопостачання і водовідведення».

3. Прийняти підзаконні нормативні акти до Закону України «Про заходи, спрямовані на погашення заборгованості, що утворилася на оптовому ринку електричної енергії України».

4. Вирішити питання компенсації витрат теплоенергетичних підприємств за послугу розподілу природного газу за опалювальний сезон 2020/2021 року.

5. Продовжити дію Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про ринок електричної енергії» №330-IX.

Підтримано на VI сесії
обласної ради VIII скликання
18 червня 2021 року